

εργάζεται με δλην τήν ήσυχίαν τοῦ πνεύματός του. Ἄλλ' ὁ μονήρης σχεδὸν αὐτὸς καὶ ἀδιατάρακτος βίος, τὸν ὁποῖον περιέγραψεν ὁ ἴδιος με ἱκανῶς ποιητικὸν τρόπον¹, δὲν τὸν ηὐχαρίσκει καὶ πολὺ καὶ δὲν ἱκανοποιεῖ τήν ἀνησυχίαν τοῦ πνεύματός του, τὸ ὁποῖον ἐπὶθεὶ ὀρίζοντας εὐρυτέρας δράσεως. Ἐχων ἤδη συνεργασθῆ μετ' τὸν Ἄλδον Μανούτιον, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ ὁποῖου ἐξεδόθη κατὰ τὸ 1494 ὡς πρῶτον βιβλίον τὸ ποίημα τοῦ Μουσαίου «τὰ καθ' Ἡρῶ καὶ Λέανδρον» ὑπὸ τήν ἐπιστάσιαν του καὶ με λατινικὴν του μετάφρασιν, μετέβη πρὸς συνάντησιν τοῦ φίλου του εἰς Ἐνετίαν καὶ ἡ συνεργασία τῶν δύο ἑλληνοιστῶν ἔγινε στενωτέρα· ἀποτέλεσμα δὲ αὐτῆς ἦσαν αἱ λαμπραὶ ἐκδόσεις ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων. Κατὰ τὸ 1500 ὁ Ἄλδος, ὁ Μουσοῦρος καὶ ὁ Ἰ. Γρηγορόπουλος ἴδρυσαν τήν «Νέαν Ἀκαδημίαν». Ὅλιγον δὲ μετὰ ταῦτα ἡ Γερουσία τῆς Ἐνετίας ἀνέθεσεν εἰς τὸν Μουσοῦρον τήν λογοκρισίαν τῶν ἑλληνικῶν βιβλίων, ὑπερβαίνουσα τὴν ὁποίαν δὲν ἐκράτησεν ἐπὶ μακρόν, διότι μετέβη εἰς Παταύιον, διορισθεὶς καθηγητῆς τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας εἰς τὸ ἐκεῖ Πανεπιστήμιον.

Ἡ ἐπιτυχία τῆς διδασκαλίας τοῦ Μουσοῦρου ὑπῆρξε καταπληκτικὴ. Πανταχόθεν συνέρρεον νὰ παρακολουθοῦν τὰ μαθήματά του. Ἐδίδασκεν ἐνθουσιωδῶς καὶ ὁ ζῶν λόγος του ἦτον ὡς πιστὴ ἀπήχησις τοῦ γραπτοῦ του. Ὁ πολὺς Ἑρασμος, ὅστις συγκατελέγετο μετὰ τῶν μαθητῶν του ἔλεγεν, ὅτι ἦτο πλήρης ἐνθέου μαγίας· ὁ αὐτὸς δὲ ἀναφέρει ὅτι ὁ ἐβδόμηκοντούτης καθηγητῆς τῆς φιλολογίας Ραφαὴλ Ρέτζιο μετέδινεν εἰς τὰ μαθήματα τοῦ Μουσοῦρου ἀπὸ τῆς ἐβδόμης πρωΐνης ὥρας καὶ μετὰ τὸ μεγαλειότερον ψυχος, διότι δὲν ἤθελε νὰ στερηθῆ τὴν γοητείαν τῆς διδασκαλίας του.

1. Εἰς ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν Ἰωάν. Γρηγορόπουλον γράφει: «Τὸ δὲ θῶρον (βηλ. τὸ κτήμα) ἔλαττον μὲν ἢ ὥστε ἄνδρα εἰς παρουσίαν ὀλίγων ἀποφῆναι, ἀγχιὸν δὲ παρμύθιον ἄνδρι πένητι καὶ φιλόλογῳ. Πρὸς τε γὰρ πᾶσαν ὑπάρχει τῶν ἀναγκάσιων φορῶν ἐπιτήθειον διὰ τὸ τῆς θέσεως εὐφυές, οἴτου τε, θρομίου τε καὶ ἑλαίου καὶ τυρόεντος. Καὶ πολλὴν γε πανταχοῦ τρέφει τὴν ἡσυχίαν· ἄτε δὴ τοῦ ἄστεως πλεῖν ἢ βουδῆκε σιελίοις ἀπρικισμένον· ὥστε ἔξεσθαι μοι τὸν ἐπ' αὐτῆς κλύθωνα φεύγοντι ραστώνης ἐκεῖ καὶ ψυχαγωγίας ἐπιτυχάνειν ὑπὸ τὰς φυταλίας κατακλινομένων ἐπὶ σμίλακος καὶ θύμου καὶ πόσος εὐώδους καὶ εἰς τὸ βιβλίον ἀποστέποντι. . . » Ἴδε ὁλόκληρον τὴν ἐπιστολὴν εἰς Ambr. Firmin—Didot: pp. 501—507.